

Bedrijventerreinen en XXL-verdozing in ons landschap

Het Planbureau voor de Leefomgeving en het College van Rijksadviseurs kwamen met een duidelijk advies: er moet beter worden nagedacht over de kwaliteit van ons landschap en het bouwen van megadistributiehallen in Nederland. Wie neemt de regie? De Gelderse Natuur en Milieufederatie is positief over de relatie die GS legt tussen ruimte voor bedrijven en duurzaamheid. We vragen aanvullend meer aandacht voor zuinig en dubbel ruimtegebruik.

Bestaande terreinen en duurzaamheid

Er moet zuinig worden omgesprongen met ruimte voor bedrijventerreinen. In Gelderland is veel ruimte te vinden of te creëren op verouderde bedrijventerreinen. Herstructurering van bestaande bedrijventerreinen biedt kansen. Ook op plekken waar GS XXL logistiek wil clusteren, zoals Medel in Logistics Valley. Vele kleine kavels kunnen omgezet worden naar een grote kavel, geschikt voor moderne logistieke bedrijven. Op dit moment gebeurt dat niet; omdat uitleglocaties, de *greenfields* uit het advies van het College van Rijksadviseurs, makkelijker en goedkoper zijn. Dat kan anders. Overheden kunnen in een bestemmingsplan herstructurering faciliteren, en toestaan om tot grotere kavels te komen en de openbare wegen op het terrein deels te saneren. Nader te onderzoeken is of en wanneer er sprake zou zijn van een onrendabele top voor herstructurering waar een publieke rol nodig is. Provincie en gemeenten zouden de markt maximaal moeten uitdagen om tot creatieve en duurzame ruimtelijke inpassing te komen. Zij kunnen

enerzijds harde kaders stellen voor duurzame en circulaire bedrijvigheid, en anderzijds faciliteren dat ondernemers op bestaande locaties tot een herstructurering komen. In een *level playing field* wordt generiek gestuurd op energieneutrale of zelfs energieleverende ontwikkeling, met invulling van natuurinclusief en circulair ondernemen. Hiermee kan ook de stikstofdepositie van bedrijventerreinen worden teruggebracht. GS kan hier op sturen in het overleg met de regio over de nieuwe maar ook de bestaande Werkprogramma's.

Ladder duurzaam ruimtegebruik

De ladder moet worden toegepast bij de voorbereiding van bestemmingsplannen en andere planologische besluiten zoals een inpassingsplan, een provinciale verordening en structuurvisies. Ook als een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan (volgens artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht). Daarbij moet het gaan om een stedelijke ontwikkeling.

In de prognose ruimtevraag bedrijventerreinen is een grote bandbreedte te zien in de Hoog en Laag scenario's. In overleg met de regio wordt bepaald welk scenario geldt voor de Regionale Programma's Werklocaties. Het is een reëel risico dat deze prognoses achter de markt aanlopen. Ook wordt de vraag opgeklopt door investeerders die willen profiteren van de snelgroeiende markt voor logistiek. Maar wordt op al die locaties ook een duurzame onderneming gevestigd? Anticipeer op deze trends en stel prognoses bij.

In alle gevallen moet de ladder voor duurzaam ruimtegebruik worden toegepast. In de (herziening van) de omgevingsverordening is het dan ook zaak om effectief te sturen op zowel zuinig ruimtegebruik volgens de ladder duurzaam

ruimtegebruik, als op circulaire, energieneutrale ontwikkeling. Leg dus ook de provinciale omgevingsverordening goed langs de ladder duurzaam ruimtegebruik. Jurisprudentie leert dat deze ladder niet vrijblijvend is.

Luchtvaart en Lelystad

De Gelderse Natuur en Milieufederatie werkt samen met de Gelderse partners in het adviseren voor de luchtruimverdeling en de openstelling van Lelystad voor vakantievluchten. Wij zijn mede afzender van de gezamenlijke reactie uit Gelderland:

Gelderse reactie op het Advies Luchtvaartsector van het Adviescollege Stikstofproblematiek van 15 januari 2020

Het rapport constateert dat luchtvaart bijdraagt aan de uitstoot van stikstof, CO₂, ultrafijnstof en geluidhinder. Het advies geeft een extra argument om een einde te maken aan langdurig laagvliegen boven onze provincie, omdat het leidt tot stikstofneerslag in de ondergelegen kwetsbare natuur op de Veluwe en andere natuurgebieden in onze provincie.

We werken met alle sectoren aan een gebiedsgerichte aanpak om de stikstofneerslag op onze kwetsbare natuurgebieden te verminderen. Een toename door het openstellen van Lelystad Airport staat daar haaks op. Het adviescollege adviseert daarom om de luchtvaart te verduurzamen. Want de milieubelasting van de luchtvaart is groot. We pleiten als Gelderland al langer voor schone en verantwoorde alternatieven voor vliegen.

Aanvullend signaleren wij dat de openstelling van Lelystad voor vakantievluchten zal leiden tot extra verstoring van de natuur en overlast voor inwoners. Tevens vormen laagvliegroutes een belemmering voor windturbines in Gelderland en Overijssel. Dat is problematisch omdat de opgave voor duurzame energieproductie groot is en beschikbare locaties schaars zijn.

Contouren Gelderse Maatregelen Stikstof 2019-2023

De eerste contouren voor Gelders beleid zijn kort voor de jaarwisseling bekend geworden. De komende weken zullen de contouren aan diverse tafels worden besproken met maatschappelijke partners en met Provinciale Staten.

Dit traject van bespreking en uitwerking en de besluiten die het Kabinet intussen neemt moeten ertoe leiden dat het hoofddoel bereikt wordt, namelijk het substantieel verlagen van stikstofdepositie op kwetsbare gebieden zodat deze natuur zich duurzaam kan herstellen.

Wij onderschrijven de Gelderse keuze voor

- maatregelen voor alle sectoren met een stikstofdepositie, die een evenredige bijdrage aan emissiereductie moeten leveren
- ambitieuze natuurherstel maatregelen
- een gebiedsgerichte aanpak

We lezen in deze eerste contouren veel vertrouwen in techniek, en maken daarover de kritische kanttekening dat bijvoorbeeld een maatregel gericht op veevoer zich nog moet bewijzen en *end-of-pipe* geen duurzame oplossing is voor het hele mineralenprobleem.

Visie lange termijn

Wij missen nog een visie voor de lange termijn en voor aanvullend instrumentarium. Daartoe behoren een robuust natuurnetwerk, maatregelen voor extensivering van de landbouw, versnellen van natuurinclusief en energie-neutraal bouwen, vernieuwde herverkaveling en grondbeleid, aandacht voor luchtvaart, maatregelen op provinciale wegen en verduurzamen van de mobiliteit.

Lees verder voor specifieke inbreng en reacties in ons dossier: www.gnmf.nl/stikstof